

Nr 201.

Av herr **Wohlin**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till vissa ändringar i gällande tulltaxa m. m.

Frågan om tullbeskattningen av konstsilkevaror har vid åtskilliga tillfällen varit föremål för riksdagens prövning. Senast var detta fallet vid 1940 års lagtima riksdag, då 1938 års tulltaxerevisions betänkande nr 1 framlades för riksdagen genom Kungl. Maj:ts proposition nr 205. I denna proposition gjordes ett allmänt uttalande rörande konstsilketullarna av chefen för kungl. finansdepartementet, som anförde bland annat,

att den svenska industrien tillgodosåge nio tiondelar av landets förbrukning av konstsilkevaror och på grund av inbördes konkurrens och konkurrensen med ylle- och bomullsvaror icke ägde möjlighet att i mera avsevärd mån utnyttja tullarna i skyddssyfte;

att importvarorna visserligen drabbades av tullarnas hela kraft, men att dessa varor i avsevärd omfattning utgjordes av modebetonade artiklar av viss lyxkaraktär, för vilka tullbelastningen ofta vore av jämförelsevis underordnad betydelse; samt

att tullarna icke lade några större hinder i vägen för importen, vilket framginge därav, att införselkvantiteterna visat en så gott som oavbruten stegring.

Som slutomdöme framhölls i uttalandet att det icke kunde bestridas, att tullarna å konstsilkevaror i vissa fall drabbade jämförelsevis tungt och att handeln med dylika varor därigenom i viss mån fått en inriktning, som ur allmänt kommersiella synpunkter måste anses mindre önskvärd. Emellertid kunde någon allmän nedsättning av dessa ur statsfinansiell synpunkt viktiga tullar i dåvarande läge uppenbarligen icke komma i fråga.

I sitt betänkande (nr 25) i anledning av förenämnda proposition anslöt sig bevillningsutskottet till det av departementschefen gjorda uttalandet men framhöll angelägenheten av att frågan om tullarna å konstsilkevaror och i samband därmed även frågan om gällande accis å konstsilkegarn snarast möjligt toges under omprövning.

Med hänsyn till ovan refererade uttalande av departementschefen så sent som till 1940 års lagtima riksdag förefaller det anmärkningsvärt, att i Kungl. Maj:ts proposition nr 85 till innevarande års riksdag framlagts förslag om betydande nedsättningar av konstsilketullarna. Ur statsfinansiell synpunkt måste nämligen tidpunkten för en tullsänkning betecknas såsom än mindre lämplig nu än år 1940. Staten har för närvarande ännu större behov av inkomster och söker i största möjliga utsträckning tillgodose detta genom nya

eller skärpta skatter på olika områden. Under sådana omständigheter måste det framstå såsom olämpligt att avsevärt minska en sedan lång tid tillbaka gällande tullbeskattning, som onekligen i viss mån har karaktären av lyxbeskattning och som i varje fall icke på något sätt kan betecknas såsom oskäl- lig. Visserligen torde det icke vara alldeles otänkbart att de föreslagna tullnedsättningarna kunde komma att medföra en så stark ökning av importen, att den i propositionen omnämnda inkomstminskningen utebleve. I så fall skulle emellertid tullnedsättningarna komma att medföra synnerligen all- varliga konsekvenser för den svenska textilindustrin.

Även ur näringspolitisk synpunkt tala nämligen starka skäl mot en ned- sättning för närvarande av tullarna å konstsilkevaror. De för nämnda varor gällande tullbestämmelserna hava med smärre jämkningar, huvudsakligen vidtagna i samband med ingångna handelsavtal, varit i kraft över 20 år. Tullsatserna hava visserligen aldrig varit avsedda att i sin helhet tjäna så- som skyddstullar och hava, såsom framgår av förut refererade uttalande, icke heller i full utsträckning utnyttjats såsom sådana. Emellertid torde det vara ofrånkomligt, att en så kraftig beskärning av tullarna som den föreslagna under alla förhållanden måste medföra allvarliga rubbningar för arbetstill- gången inom industrien i fråga. För närvarande måste en sådan tullned- sättning anses vara särskilt ogynnsam, alldenstund textilindustriens tillverk- ningsprogram just nu är utsatt för kraftiga påfrestningar genom bristen på ull och bomull och den i anledning härav införda textilransoneringen, som gör industrien alltmer hänvisad att för driftens uppehållande tillverka de ransoneringsfria konstsilkevarorna.

Av de i propositionen återgivna yttrandena, avgivna så tidigt som i novem- ber 1940, framgår också att såväl kommerskollegium som textilrådet med hänsyn till de befarade konsekvenserna för textilindustrin biträdde försla- get om tullsänkningarna endast under förutsättning, att dess genomförande vore nödvändigt med hänsyn till landets intressen och att inga andra utvägar stode till buds. Grundad anledning finnes för antagandet, att betänklighe- terna från textilindustriens sida på grund av textilransoneringen äro ännu större för närvarande. En särskild utredning på denna punkt synes påkallad.

Det måste vidare anses beklagligt, om landet skulle avhända sig ett så värdefullt objekt för kommande handelsförhandlingar, som dessa tullar otvi- velaktigt utgöra, utan att erhålla bestående fördelar i handelspolitiskt av- seende.

De föreslagna tullnedsättningarna motiveras i propositionen huvudsakli- gen med angelägenheten av att med hänsyn till det läge, vari vår textiltör- sörjningsfråga befinner sig, åvägabringa en ökning av importen av konst- silkevaror. Det förefaller emellertid som om införseln av utländska, ofta starkt lyxbetonade och dyrbara kvaliteter av konstsilkevaror näppeligen

skulle kunna i nämnvärd mån bidra till vår försörjning med sådana textilvaror, av vilka landet har verkligt behov. Genom den minskade spänning mellan tullsatsen för konstsilkegarn och tullarna å de färdiga produkterna, som förslaget innebär, föreligger för övrigt stor risk att tullsänkningarna visserligen komma att medföra den önskade ökningen av införseln av färdiga konstsilkeartiklar, men att detta sker på bekostnad av fabrikernas import av konstsilkegarn. Tillgången på konstsilkevaror inom landet komme då i stort sett att bli oförändrad, och resultatet av tullsänkningarna bleve endast minskad arbetstillgång inom den svenska textilindustrin utan några fördelar för landets textilförsörjning.

Det kan vidare framhållas, att några krav på tullnedsättningar icke synas hava framkommit från konsumenthåll på senare tid. Ur tullteknisk synpunkt föreligger icke heller något önskemål om ändringar av tulltaxans bestämmelser beträffande det egentliga konstsilket. Ett bifall till propositionen skulle tvärtom komma att medföra ett mera omständigt och tidskrävande tulltaxeringsförfarande.

Av det anförda framgår, att en sänkning av tullarna å konstsilkevaror för närvarande icke bör genomföras för så vitt icke synnerligen starka skäl eller rent av ett verkligt tvångsläge skulle föreligga.

Under åberopande av vad sålunda anförts får jag hemställa,
att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 85.

Stockholm den 11 mars 1942.

Nils Wohlin.
